

Kommittédirektiv

Inrättande av Myndigheten för totalförvarsanalys

Beslut vid regeringssammanträde den 14 juli 2022

Sammanfattning

En särskild utredare ska förbereda och genomföra bildandet av en ny myndighet för uppföljning och utvärdering av totalförsvaret, Myndigheten för totalförvarsanalys.

Den nya myndigheten ska ha ett systemperspektiv. Myndighetens huvuduppgift ska vara att följa upp, analysera och utvärdera verksamheten inom totalförsvaret, med fokus på det samlade funktionssättet och utgångspunkt i det övergripande målet för totalförsvaret och målen för det militära respektive civila försvaret. Den nya myndigheten ska vara oberoende i relation till den verksamhet den ska följa upp och utvärdera.

Myndigheten ska vara en enrådighetsmyndighet. Till myndigheten ska knytas ett vetenskapligt råd.

Myndigheten ska vara lokaliserad i Stockholmsregionen.

Utredaren ska bland annat

- bemanna myndigheten,
- lämna underlag till regleringsbrev, och
- vidta de ytterligare åtgärder som krävs för att myndigheten ska kunna inleda verksamhet den 1 januari 2023.

Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 december 2022.

Effektiva insatser i ett stärkt totalförsvaret

Totalförsvaret är sådan verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig. Under högsta beredskap är totalförsvaret all samhällsverksamhet som då ska bedrivas. I totalförsvaret ingår militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar).

Riksdagen, regeringen, statliga myndigheter, inklusive länsstyrelser, kommuner, regioner, näringsliv, frivilligorganisationer samt enskilda individer är alla delar av, och förutsätts bidra till, totalförsvaret.

Regeringen genomför sedan 2014, i bred politisk enighet, en betydande förstärkning av totalförsvaret. Med anledning av det kraftigt försämrade omvärldsläget har regeringen under 2022 aviserat att anslagen till det militära försvaret ska nå 2 procent av BNP så snart det är praktiskt möjligt, dvs. när det är möjligt att på ett effektivt sätt omsätta ökningarna i stärkt försvarsförmåga. Ekonomiska tillskott sker även till verksamheten i det civila försvaret. För det civila försvaret är inriktningen en stegvis förstärkning, som innebär att anslagen till det civila försvaret under perioden 2018–2025 beräknas öka med 4,7 miljarder kronor.

Med en ökad ambitionsnivå och betydande tillskott till totalförsvaret är det viktigt att säkerställa att inriktningen ger avsedd effekt och att offentliga medel används effektivt.

En ny oberoende myndighet för uppföljning och utvärdering av totalförsvaret

I propositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30) instämde regeringen i Förvarsberedningens bedömning när det gäller vikten av oberoende uppföljning och utvärdering av totalförsvaret. Regeringen aviserade i propositionen att en anslagsfinansierad myndighet för uppföljning och utvärdering skulle inrättas senast den 1 januari 2023.

Regeringen gav därför i april 2021 en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag om en ny myndighet för uppföljning och utvärdering av verksamheten i totalförsvaret (dir. 2021:25).

Utredningen om totalförsvarsanalys lämnade sitt betänkande Totalförsvarsanalys – en oberoende myndighet för uppföljning och utvärdering (SOU 2021:103) i januari 2022. Betänkandet har remissbehandlats.

Enligt Utredningen om totalförsvarsanalys ska den nya myndigheten ha ett systemperspektiv. Myndighetens huvuduppgift ska vara att följa upp, analysera och utvärdera verksamheten inom totalförsvaret, med fokus på det samlade funktionssättet och utgångspunkt i det övergripande målet för totalförsvaret och målen för det militära respektive civila försvaret. Den nya myndigheten ska vara oberoende i relation till den verksamhet den ska följa upp och utvärdera.

I myndighetens uppgifter ska det enligt Utredningen om totalförsvarsanalys förslag ingå att

- följa upp utvecklingen av totalförsvaret i förhållande till det övergripande målet för totalförsvaret, samt målen för det militära respektive civila försvaret,
- analysera och utvärdera samlade effekter av beslutade statliga insatser inom totalförsvaret,
- analysera och utvärdera effektiviteten i genomförandet av politiken och kostnadseffektiviteten i statliga insatser inom totalförsvaret, och
- inom sitt verksamhetsområde bistå regeringen med policyanalys och handlingsalternativ som rör effektivisering av statliga insatser och styrning.

Myndigheten ska även bistå regeringen och samverka med berörda aktörer när det gäller generella kriterier för att möjliggöra en effektiv uppföljning och utvärdering av verksamheten inom totalförsvaret.

Regeringen är mottagare av myndighetens analyser och utvärderingar, men resultaten av myndighetens arbete kommer även att vara till nytta för övriga aktörer inom totalförsvaret.

Utgångspunkten för myndighetens arbete ska huvudsakligen vara statliga myndigheters uppföljning och underlag om verksamhet som avser totalförsvaret. Myndigheten ska dock inte vara förhindrad att, när den anser det vara nödvändigt, inhämta kompletterande information från andra aktörer än statliga myndigheter. Möjligheten bör användas restriktivt.

I myndighetens uppgifter ingår att säkerställa objektivitet och hög kvalitet i de analys- och utvärderingsmetoder som används, samt att kunna utveckla dessa efter behov.

Myndighetens lokalisering och ledningsform

Myndigheten ska vara lokaliserad i Stockholmsregionen.

Myndigheten ska vara en enrådighetsmyndighet, som leds av en myndighetschef.

Till myndigheten ska knytas ett vetenskapligt råd med uppgift att bistå myndigheten med sakkunskap inom ämnesområden som är relevanta för totalförsvaret samt i vetenskapliga frågor om metoder och kvalitet i myndighetens verksamhet.

Uppdraget att förbereda och genomföra bildandet av en ny myndighet för uppföljning och utvärdering av totalförsvaret

Utredaren ska, med förbehåll för eventuella behov av riksdagens beslut i nödvändiga delar, lämna underlag och vidta de åtgärder som krävs för att myndigheten ska kunna inleda verksamhet den 1 januari 2023.

Utredaren ska utgå från de ekonomiska ramar, de författningsförslag och den finansiering som föreslås i betänkandet Totalförsvarsanalys – en oberoende myndighet för uppföljning och utvärdering (SOU 2021:103).

Utredaren ska i arbetet bedöma förutsättningarna för att uppnå samordningsvinster genom att samlokalisera verksamheten med en annan myndighet.

Regleringsbrev, finansiella och ekonomiska underlag

Utredaren ska

- för verksamhetsåret 2023 lämna underlag till regleringsbrev, budget, låneram, räntekontokredit och resursfördelning inom myndigheten,
- i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag lämna förslag till budgetunderlag för perioden 2024–2025 för den nya myndigheten, och
- vid behov av författningsändringar, utöver de som föreslagits av Utredningen om totalförsvarsanalys, lämna förslag på sådana.

Organisation och arbetsformer

Utredaren ska

- lämna förslag till myndighetens organisation, arbetsordning och verksamhetsplan, och
- bedöma vilken kompetens som är nödvändig för myndighetens verksamhet, och då lägga särskild vikt vid avvägningen mellan ämnesspecifik sakkompetens och kunskaper om analys- och utvärderingsmetoder.

Bemanning

Myndigheten ska vara bemannad för att kunna inleda verksamhet enligt förslag i betänkandet, den 1 januari 2023.

Utredaren ska därför

- utifrån de förslag som lämnas gällande organisation och verksamhetsformer, bemanna myndigheten med beaktande av 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd samt i övrigt utöva arbetsgivarens befogenheter, och
- fullgöra de åtgärder som krävs enligt lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.

Åtgärder i övrigt

Utredaren ska

- förbereda anslutningen av myndigheten till det statliga redovisningssystemet och lägga upp redovisningsplaner,
- ingå nödvändiga avtal för myndighetens räkning och i detta överväga att, om det är möjligt, överföra eller omförhandla befintliga avtal,
- med utgångspunkt i bestämmelserna i säkerhetsskyddsförordningen (2018:658) genomföra en preliminär säkerhetsskyddsanalys för den nya myndighetens verksamhet, och
- vidta nödvändiga åtgärder för en effektiv anslutning till Statens servicecenters lönerelaterade och ekonomiadministrativa tjänster, med beaktande av myndighetens behov av säkerhetsskydd.

Kontakter och redovisning av uppdraget

Vid genomförandet av uppdraget ska utredaren hålla Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) informerat.

Utredaren ska inhämta synpunkter från följande myndigheter: Arbetsgivarverket, Ekonomistyrningsverket, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk, Försvarets radioanstalt, Förvarshögskolan, Försvarmakten, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, Kammarkollegiet, Länsstyrelsen Västmanland, Myndigheten för psykologiskt försvar, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Polismyndigheten, Sveriges Kommuner och Regioner, Säkerhetspolisen, Totalförsvarets forskningsinstitut, Totalförsvarets plikt- och prövningsverk och Trafikanalys. Utredaren ska också föra dialog med andra berörda myndigheter och aktörer i den utsträckning som behövs.

Utredaren ska hålla berörda centrala arbetstagarorganisationer informerade om arbetet och ge dem tillfälle att lämna synpunkter.

Utredaren ska

- senast den 15 september 2022 lämna förslag till budget, låneram och räntekontokredit för verksamhetsåret 2023 samt budgetunderlag för perioden 2024–2025,
- senast den 15 september 2022 lämna förslag till regleringsbrev för myndigheten och eventuella förslag till författnings- och förordningsförändringar.

Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 december 2022.

(Försvarsdepartementet)